

Fericiților Martiri, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat,
rugați-vă Domnului să se îndure spre sufletele noastre.

ÎNĂLTAREA SFINTEI CRUCI

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXV Nr. 9 (326) septembrie 2021

Noul An Școlar

În fiecare toamnă, la deschiderea Noului An Școlar, contradicțiile dintre noi se risipesc și „*o lege cuminte*” ne aduce pe toți împreună ca să cinstim Școala și pe dascălii ei, pe acei dascăli modești și tăcuți, care muncesc din greu nu numai pentru a transmite elevilor din bogăția specialității lor, dar și pentru a forma pe adevăratul om de mâine, pe omul cinstit, serios, cu inițiativă și suflet mare.

Privind astfel deschiderea Școlilor, suntem cu totul întemeiați să spunem că „*pe temelii sănătoase se pot ridica cu încredere ziduri înalte*”.

Suntem cu toții împreună privindu-ne cu bucurie copiii, avem aceleași speranțe și inima ne este la fel de strânsă pentru cei mai mici, care sunt la prima lor întâlnire cu necunoscutul, cu Viața.

Freamătul din curțile Școlilor: elevii, profesorii, părinții, bunicii, apoi clasele curate în așteptare, manualele noi, caietele, florile, mireasma zilei, toate ne aduc împreună odată cu amintirile. Ne este din nou în inimă grija părinților noștri pentru a ne alege Școala ce trebuia să o urmăm și grija profesorilor pentru a ne forma. Și în suflet ni se naște gândul bun al recunoștinței și buzele șoptesc cuvintele sfinte ale unei rugăciuni. Emoția zilei e intensă... Și bucuria... Și speranța... Dar treptat-treptat, reappare neliniștea și întrebarea neliniștitoare: „Cât de serioasă va fi școala *online*?” Istoria învățământului românesc ne spune că atunci când se dorește să se învețe, se învață, oricare ar fi condițiile. Corifeii Școlii Ardelene au învățat la lumina Catedralei Blajului, în bănci din copaci abia șlefuiți, dar îl aveau pe Dumnezeu în inimă și s-au încredințat ajutorului Său și au ajuns dintre cei mai de seamă cărturari ai noștri și ai culturii europene.

În timpul acela, din tot Ardealul copiii țăranilor mergeau pe jos la Blaj, în caravane, la singurele Școli românești. Călătoria dura câteva zile, *cu cântece, cu chioțe, cu lacrimi, convoaiele ajungeau la Blaj și în piață se încingea o horă strașnică*”. Părinții își lăsau copiii „în grija lui Dumnezeu și a Episcopului. De la Dumnezeu căpătau sănătate și putere, de la Episcop pâine (țipăii).

Nu învățământul online este cauza principală a neînvățării, ci influența negativă a societății, slăbiciunea Școlii și lipsa de discernământ a elevilor, dar nu numai a lor... Să fi absolventul unui liceu fără să fi citit o carte, fără să cunoști bogăția și frumusețea limbii române, fără să vorbești și să scrii corect, este cu adevărat de neconceput!

S-a deschis Noul An Școlar! Căutăm calea prin care tinerii să ajungă să cunoască și să respecte acele valori morale care rezistă de mii de ani, valori care ne fac OAMENI. Căutăm calea prin care tinerii din școli să-l cunoască pe Dumnezeu și să descopere drumul spre Biserica lui Cristos. Aceste cunoașteri vor lucra mai ascuns și mai profund în sufletul lor și vor face ca urăril noastre de azi să se împlinească. Curaj și Succes!

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

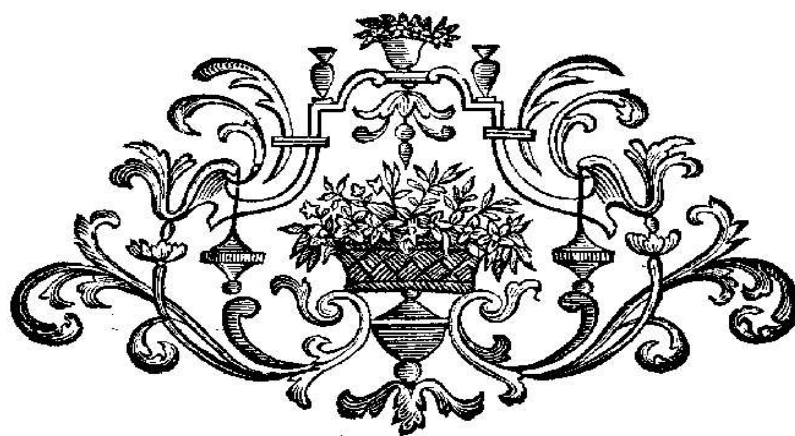
Este multă experiență despre nevoia rugăciunii. Omului îi sunt necesare atâtea lucruri pentru suflet și trup, încât trebuie să se îndrepte cât mai des către Dumnezeu pentru a-i cere ajutor. Papa Celestin se întreba: „Oare este un timp în care nu avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu?” De aceea, în tot felul de împrejurări să ne îndreptăm către El, căci ar fi o mândrie foarte mare ca omul să creadă că poate face ceva prin el însuși.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Pagini bilingve.....	10
”Ne răpește numai farmecul și iubirea”.....	4	Însemnul Sfintei și de viață dătătoarei Cruci.....	12
Dante Alighieri - 700 de ani de ani de la stingerea din viață.....	5	Rugăciunea care devenit acțiune Sfânta Tereza de Calcutta.....	14

„Ne răpește numai farmecul și iubirea”

„Cei buni încep întotdeauna...”

Sf. Toma de Aquino

Poate am moleșit prea mult în vacanță, ne-am „oxidat” sufletul, l-am făcut să pălească și să se încovoie în nelucrare și dezamăgire..., poate l-am înăbușit în păcat. Timp pierdut. Energii risipite, ideal uitat! Poate am fost un dezertor din lagărul spiritului marian: eu, cel *consacrat* prin onoarea și cuvântul meu, lui Cristos și Fecioarei, poate mi-am călcat cinstea și mi-am necinstit angajamentele.

Poate vacanța să fi fost pentru mine un rânjet satanic, aruncat peste programul sufletesc...și am cedat acestei tactici a iadului.

E urgentă o „reîncepere”; e necesară „oblierea” mea.

Aici sunt lunile cu ritmul lor, lunile de școala și de carte.

Reîncepe rugăciunea vie, personală, către un Isus viu, personal. Reîncepe lectura meditată; reîncepe cuminecările, reîncepe asistența de onoare la Sfânta Liturghie.

Reîncepe o viață mai energică, mai orânduită, mai generoasă, mai lăuntrică, mai pe față. Se poate că-ți lipsește o lovitură de început, o bună mărturisire.

Ridică-te! Credincios nu este acela care nu cade, ci acela care nu-și zidește o hurubă în locul în care a căzut, acela care nu face pact cu prăbușirea lui morală.

A cădea e omenesc. A te ridica e creștinesc.

Fii creștin!

Execută acest efort moral de ridicare, de îndreptare.

Georges Claude, profesor de la Sorbona, își începu cursul, mai acum doi ani, cu vorbele: „Am adus la biruință un mare fapt științific. Am ajuns să pun la dispoziția omului un nou și formidabil mijloc de putere și viteză... *Și totuși, admir de-o sută de ori mai mult la aproapele meu, cel mai mic act moral*”.

Acest as al științei vorbește pentru voi, și vorbește cum vă vorbesc și eu în ședințele mariane. Strângeți mereu volanul, atenție la viteza vieții, îndreptați fără istov, ridicați fără preget, *ridică* mereu, *începe* mereu.

Lucrurile mici sunt cele care fac o viață mare; îndreptările neluate în seamă de alții te refac pe tine.

Acțiunile de normalizare, de revenire la matca vieții curate, la ordine, acțiunile acestea te mântuiesc pe tine, acțiunile acestea mici care prețuiesc mai mult decât orice descoperire științifică, deoarece sunt descoperirea virtuții spirituale în tine.

Nu deznădăjdui, începe mereu!

Episcop Ioan Suci

Dante Alighieri

1265-1321

700 de ani de la stingerea din viață

*„Vorbesc de Dante, ce necunoscut e
Acestei lumi nedrepte, intrigante,
Ce doar pe drepti refuză să-i salute”.*

Michelangelo

Dante Alighieri a fost „cea mai puternică personalitate literară a vremii sale, una dintre cele mai pătrunzătoare și mai luminoase inteligente”.

Cu toate acestea, nu știm date precise nici despre venirea lui pe lume, nici despre sfârșitul vieții. Totuși, la nașterea sa o cometă a străbătut cerul...

S-a născut la Florența în familia unui modest om de legi, Alighiero, care a trecut „tăcut” prin istorie, „*parcă singura lui misiune, unica menire, a fost de a-l aduce pe lume pe cel mai mare poet al Italiei*”.

Dante însuși își cunoștea înălțimea valorii operei sale, de aceea a spus contemporanilor și ne-o spune și nouă „*Eu am așternut masa, rămâne acum ca tu să te hrănești*”. Și o va spune „*atâta vreme cât oamenii vor avea ochi și urechi care nu înțeleg limbajul sufletului, artistul în exil va oferi posterității un dar regesc, opera sa*”.

Viața lui Dante Alighieri poate fi reconstruită din mărturisirile care străbat din loc în loc capodoperele sale, „*Vita Nuova*” și „*Divina Comedie*”, dar cele mai multe informații istorice le avem de la Giovanni Boccaccio

„Opera poetului Dante Alighieri reprezintă patrimoniul idealurilor și valorilor propuse astăzi de Biserică”.

Papa Francisc

(1313-1375), care l-a prețuit și admirat pe poet și în lucrarea „*Trattatello în laude di Dante*” (1357) îl prezintă în figura unui înalt și perfect intelectual și creator. Pentru documentare Boccaccio a căutat pe cei care l-au cunoscut pe Dante și a adunat mărturii care l-au îndreptățit să-i laude virtuțile și angajamentul civic.

Astfel, aflăm că era de proveniență nobilă, unii din străbunii familiei au împărțit pâine poporului înfometat în anii de profundă criză și foamete, alții au luat parte la Cruciade. Oricum, în timp, s-a risipit mult din bogăția avută.

Și-a pierdut mama când era copil și a fost crescut de o mamă vitregă rea, ceea ce nu a prea putut ierta tatălui său, de aceea, în opera sa e rar amintit și adesea „tată” este cuvântul dat profesorilor săi, mai ales lui Brunetto Latini și lui Vergiliu, „*imaginea Tatălui Divin ce-și deschide brațele fiului risipitor*”. În schimb, mama, Bella, probabil Gabriela, este prezentă în „*Divina Comedie*”, adusă din amintiri, plină de dragoste, duioșie și mângâieri.

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

La nouă ani, Dante și Beatrice Portinari s-au văzut pentru prima oară - Beatrice, „*cea mai extraordinară figură feminină a literaturii lumii*”. Amintea frumusețea îngerilor și bătăile inimii lui nu mai conteneau. A revăzut-o după nouă ani, căsătorită. Dar a fost „*steaua fermă, călăuzitoare pe asprul drum al artei*”.

Dante a studiat retorica cu Brunetto Latini, a studiat filozofia, literatura și cultura greco-latină, a învățat franceza și provensala și îi era familiară literatura franceză. Se afirmă că a studiat la Bologna, la prima universitate a lumii, vestită pentru medicină și drept. S-a înscris în corporația medicilor, dar nu s-a afirmat în nici o profesiune. A fost un autodidact desăvârșit, cunoștea perfect Biblia - în „*Divina Comedie*” sunt peste cinci sute de referiri și citate din cartea fundamentală a religiei creștine.

A fost prieten cu poetul Guido Cavalcanti (1258-1300), figură majoră între poeții florentini, creatorul cunoscutului „*Dolce stil nuovo*” (*Dulcele stil nou*), contemporan cu Giotto di Bondoni (1267-1337) și nu departe ca ani de Boccaccio și de Petrarca (1304-1375), cel cu care se începe a doua generație de mari artiști.

În viață a avut două iubiri: Beatrice și politica. Nu i-au fost străine plăcerile lumești, dar gândirea i-a fost influențată de dominicanul Remigio Girolami, prin care a

cunoscut „*Summa*” Sfântului Toma d'Aquino, și de franciscanul Pierre-Jean Olieu. În „*Paradisul*” operei sale sunt împreună Sfântul Dominic, „*cel neîndurător cu dușmanii săi*”, și blândul Francisc de Assisi.

Dante a fost partizan al papalității și a făcut parte din partidul guelfilor, împotriva ghibelinilor care susțineau politica împăratului Germaniei. Guelfii erau împărțiți în două fracțiuni, a „negrilor”, total devotați politicii papale, și a „albilor”, fracțiune căreia îi aparținea Dante, care nu admiteau amestecul Papei în administrarea orașelor. Când guelfii „negri” ajung la putere, îl exilează pe Dante (1302), mai întâi pe doi ani, apoi pe viață. A rătăcit pe drumurile Italiei cu imaginea Florenței în suflet și cu speranța că se va înapoia în orașul lui atât de drag și nerecunoscător. Orice speranță s-a dovedit zadarnică. După un timp, poetul, filozoful, teologul, muzicianul și iubitorul de pictură, Dante, avea să descopere că „*poți privi cerul și stelele din orice loc de pe pământ*” și a cutezat să strige: „*Lumea este patria mea!*” (Fred Berence, „*Renașterea italiană*”, Editura Meridiane, București, 1969, p. 74).

În pribegie, purta cu sine manuscrisul „*Comediei*”, a reluat scrisul, având trimise de la soție primele șapte cânturi. Istoria literaturii laudă gestul soției, Gemma Donati, care nu l-a urmat „*pe amara cale a*

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

exilului”, a rămas la Florența ca să-i crească pe cei patru copii ai lor, dar a salvat manuscrisul neterminat al „*Divinei Comedii*”.

Dante Alighieri a murit la Ravena în 1321. I-au fost alături unul dintre fii și ultima fiică, Beatrice, călugăriță, părintele fiindu-i un ideal „*pentru care a trăit și în al cărui cult a murit*”.

Din proza lui Dante, amintim „*Despre elocința în limba vulgară*”, „*Despre monarhie*” și „*Banchetul*”, în versuri și proză, opera lirică „*Vita Nuova*” (*Vita Nova*), primul mare poem al literaturii italiene și primul mare poem modern de dragoste din literatura Europei occidentale creat potrivit curentului numit „*Dolce Stil Novo*” (*Dulcele Stil Nou*). Este și primul roman autobiografic din literatura universală.

Opera este axată pe dragostea ideală pentru Beatrice Portinari, simbol al frumuseții și perfecțiunii sufletești, al unei iubiri curate care apropie sufletul de Dumnezeu și face să coboare binecuvântarea Lui peste această iubire, care, simbolic, reflectă dorul sufletului de splendoarea divină. Iubirea pentru Beatrice îl va face să spună: „*Dacă Stăpânul tuturor lucrurilor însuflește mă va lăsa să mai trăiesc câțiva ani, nădăjduiesc să pot spune despre ea ceea ce niciodată n-a fost spus despre vreo femeie*”. Și primind darul de la Dumnezeu,

își împlinește dorința în „*Divina Comedie*”, unde străbate Paradisul condus de Beatrice.

Cercetătorii vieții și operei lui Dante susțin că dacă nu ar fi fost poet, ar fi fost sfânt, filozof sau martir. Și ideea trebuie reținută, autorul însuși, vorbind despre „*Divina Comedie*”, mărturisește că „*vrea să fie o cale a sufletului către Dumnezeu*”. Și este.

Poemul descrie călătoria lui Dante, cea mai puternică personalitate artistică a aceluși timp, în lumea de dincolo, potrivit credinței catolice, în *Infern*, *Purgatoriu* și *Paradis*. Poetul străbate această lume ca om viu, care „*trage după el tot pământul*”, întreaga dramă a umanității, înfățișând-o în imagini realiste. La întâlnirea cu sufletele de pe celălalt tărâm, acestea redevin oameni vii care trăiesc din nou ca pe pământ pasiuni și sentimente puternice.

Poemul aceasta desăvârșit a fost scris în „*volgare*”, în limba poporului, nu în latină, ca să fie înțeles de un cerc cât mai larg de cititori.

Dante și-a intitulat opera „*Comedia*”, operă opusă tragediei, a fost citită public pentru prima dată de către Giovanni Boccaccio - primul biograf al poetului -, care, adânc impresionat, a adăugat epitetul „*Divină*”.

„*Divina Comedie*” este „*o vastă sinteză filozofico-artistică a gândirii medievale, anunțând în același timp gândirea Renașterii, schițând de pe*

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

acum liniile de dezvoltare a literaturii și culturii italiene și vest-europene” (Alexandru Balaci, *Dante Alighieri*”, Editura pentru literatură, 1969, p. 169).

Înainte de a intra în comentariul poemului, aducem în atenție o explicație a poetului privind sensurile suprapuse ale capodoperei: sensul literal, sensul moral, sensul figurat și sensul anagogic, ceea ce duce la diferite interpretări, uneori chiar contradictorii. Privită din punct de vedere al morale creștine, „*Divina Comedie*” îi avertizează pe creștini despre „*cât de ușor se poate intra pe drumul păcatelor și cât de greu te poți îndrepta și ieși pe calea virtuții, fără o profundă meditație asupra destinului și fără conținutul și lungul studiu al lucrurilor divine și umane*”.

Dante, rătăcit într-o pădure întunecoasă, este urmărit de trei fiare sălbatice, de o panteră, un leu și o lupoaică, simboluri ale monștrilor adormiți „*în gândirea, sentimentul și voința oricărei ființe omenești*”, adevăr pus în lumina la deschiderea operei: „*Spre-amiaza vieții ajuns, fără de veste/ mă pomenii într-o pădure deasă, căci rătăcisem calea către creste*”.

Când fruntea-i era mai „înfierbântată”, trimis de către Beatrice pentru a-l salva, apare Vergiliu care-i propune să străbată împreună lumea de dincolo. Astfel, ajung amândoi la poarta „Infernului” deasupra căruia

erau înscrise cuvintele: „*Lasciate ogni Speranza, voi ch'intrate!*” - *Lăsați orice speranță, voi care intrați aici!*

Dante preia concepția despre Univers a lui Ptolomeu, de altfel și cea a Bisericii și a Evului Mediu, potrivit căreia Pământul este în centrul Universului și toate astrele rotesc în jurul lui.

În capodopera sa, Infernul este o prăpastie conică în Pământ, creată atunci când răzvrătitul Lucifer a fost aruncat din Empireul cel deasupra cerurilor, și, de oroarea atingerii cu Lucifer, Pământul s-a retras. În cele nouă cercuri din jurul Infernului, Dante și Vergiliu întâlnesc diferite categorii de condamnați, aproape toți bine cunoscuți din viață, fiecare îndurând felurite pedepse pentru păcatele făcute: lacomii, zgârșiții, risipitorii, mâniașii, ereticii, sodomiții, ipocriții, răii. Sub ploaia de foc, Dante recunoaște „*dragul și bunul chip părintesc*” al lui Brunetto Latini, tot acolo sunt Ana și Caiafa. În ultimul cerc, cu cele mai aspre pedepse sunt trădătorii, acolo este și Iuda Iscarioteanul.

Tonul fundamental este întunecat, amestec de roșu și negru, diavolii sunt peste tot și sinistrul Lucifer tronează peste spațiul și lumea lui. Emoțiile celor doi călători sunt profunde, ei trăiesc într-o stare continuă de neliniște și de durere.

În Purgatoriu, „*împărăție-n care se spală omul de păcat, să fie de Ceruri*”
(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

vrednic și de-a lor chemare”, sufletele sunt grupate în ordinea celor șapte păcate capitale: mândria, lăcomia, desfrânarea, invidia, descurajarea spirituală, mânia și lenea, păcate revizuite de Papa Grigore I cel Mare, care duc la alte păcate și sunt opuse celor șapte virtuți. Totuși, culorile sunt mai palide, cenușii, verzi sau albastre, reapare natura, reapar stelele, lumina și speranța. Dante îl vede acolo pe compozitorul Casella și îi cere să-i cânte „*cântecul de dragoste ce-i ușura toate suferințele*”. Și Casella îi cântă.

În vârful muntelui Purgatoriului este Paradisul, unde Dante ajunge călăuzit de Beatrice care vine însoțită de îngeri. Dacă în Infern domnește Ura, care îi aruncă pe osândiți unii împotriva altora, dacă în Purgatoriu este o mișcătoare Unire între penitenți, care se bucură și îl laudă în imnuri pe Dumnezeu când muntele se clatină anunțând ridicarea unui suflet la El, în Paradis se intră ca într-un ocean de lumină și strălucire în care domnește Iubirea - „*l'amor move il sole e l'altre stelle*” - „*Iubirea ce rotește sori și stele*”, și fericirea.

În cele nouă cercuri ale Paradisului, fiecare ființă își are locul rânduit de măsura desăvârșirii spirituale. Sunt spiritele active sau contemplative, cele care au iubit pe Dumnezeu și pe oameni și au luptat pentru credință și dreptate, sunt ființele bune și blânde, chipul omului

creat de Dumnezeu.

Dacă Infernul e imaginea răului, a păcatului și a durerii, Purgatoriul, imaginea trecerii de la o stare la alta prin căință, Paradisul înseamnă atingerea sfințeniei și a fericirii prin viziunea lui Dumnezeu.

Privită din punctul de vedere al artei, „*nici înainte, nici după trecerea lui Dante prin viață, nu a mai creat cineva o operă mai armonioasă, a cărei construcție de catedrală dă impresia că a fost calculată și măsurată de un perfect arhitect*”.

Capodopera impresionează prin „marea bogăție și varietate de sentimente și imagini”. Arhitectonica este cea a concepției medievale, fondată pe mistica cifrelor 3 (cu multiplul 9 sau 33), 7 și 10 (cu pătratul său 100), ce reprezintă perfecțiunea, iar valoarea umană și artistică e unică și se datorează geniului lui Dante.

George Coșbuc a tradus în limba română „*Divina Comedie*”, realizând una dintre cele mai bune traduceri din literatura universală.

La 700 de ani de la intrarea în Eternitate a lui Dante Alighieri, să ne amintim îndemnul de a-i citi capodopera: „*Eu am așternut masa, rămâne acum ca tu să te hrănești*”... Prea multe valori s-au pierdut în cei 700 de ani, de aceea Dante Alighieri rămâne actual pentru multe, pentru a regăsi credința, pentru a regăsi demnitatea și umanismul.

Otilia BĂLAȘ

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

„Chânes et terreur”

- *Un Evêque dans les geoles communistes* -

Mgr Ioan Ploscaru

- “Valeriu Traian Frențiu, l'évêque martyr” -

L'activité de Mgr Valeriu Traian Frențiu fut des plus fécondes et des plus utiles pour l'Église Gréco-Catholique de Roumanie. Il encouragea les ordres religieux Assomptionnistes, Augustins, Franciscains, Frères des Ecoles chrétiennes, Notre-Dame de Sion, Sœurs de l'Assomption (a Beiuș). Tous ces ordres devaient déployer une activité féconde dans le diocèse d'Oradea.

En 1940, il s'opposa publiquement à l'occupation de la Transylvanie par les Hongarois et fut expulsé en Roumanie. A Blaj, il fut nommé administrateur apostolique de l'Archidiocèse d'Alba Iulia et Făgăraș.

De retour à Oradea en 1946, il tomba gravement malade, mais une fois rétabli, il fut émané par la Sécurité, le 30 octobre 1948, et conduit avec les autres évêques à la villa du patriarche, à Dragoslave-Muscel. Ils y passèrent tout l'hiver à souffrir du froid et de la faim, puis, après la visite du patriarche orthodoxe Justinian Marina, il fut transféré avec les autres évêques âgés à Căldărușani, monastère orthodoxe transformé en camp de détention.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

„Lanțuri și teroare”

- *Un Episcop în închisorile comuniste* -

Episcop Ioan Ploscaru

- „Valeriu Traian Frențiu, Episcopul Martir” -

Activitatea Episcopului Valeriu Traian Frențiu a fost una din cele mai fecunde și folositoare pentru Biserica Greco-Catolică din România. A încurajat Ordinele religioase: Asumpționiști, Augustinieni, Franciscani, Frații Școlilor Creștine, Notre-Dame de Sion, Congregația Surorilor Oblate Asumpționiste (Beiuș). Toate aceste Ordine vor desfășura o activitate rodnică în Eparhia de Oradea.

În 1940 se opune public ocupării Ardealului de către hortiști și este expulzat în România. La Blaj, va fi numit Administrator Apostolic al Arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș.

Reîntors în 1946 la Oradea, se îmbolnăvește grav, dar, reînsănătoșit, va fi ridicat de Securitatea comunistă la 30 octombrie 1948 și dus împreună cu ceilalți Episcopi la vila Patriarhului de la Dragoslavele-Muscel. Aici au stat o iarnă întreagă în frig și foame, apoi, după vizita Patriarhului ortodox Justinian Marina, a fost transferat cu ceilalți Episcopi în vârstă la Căldărușani, mănăstire ortodoxă transformată în lagăr.

(va urma)

Însemnul Sfintei și de viață dătătoarei Cruci

Pornim de la întrebările, oarecum retorice: De ce venerăm Sfânta Cruce? De ce noi creștinii punem la loc de cinste acest lemn al ocării pe care în vechime erau răstigniți toți cei ce erau de alt neam și se opuneau dominației Imperiului Roman? De ce vedem pe turlile bisericilor creștine și la răscruci de drumuri Crucea pe care Mântuitorul nostru Isus Cristos și-a dat viața?

Ce este Crucea? În primul rând este un obiect material, este un simbol și, nu în ultimul rând, este o rugăciune. Dacă pentru unii Crucea este doar un obiect de decor, pentru creștin aceasta este legătura cu Divinitatea, reprezintă jertfa răscumpărătoare pe care Fiul Omului a făcut-o pentru fiecare dintre noi. Prin Cruce, Isus Cristos a mântuit neamul omenesc din păcatul strămoșesc.

Dacă pentru unii oameni semnul Crucii duce spre ideea de abstract, pentru creștinul nostru acest însemn reprezintă salvarea, asemeni șarpelui de aramă pe care l-a înălțat Moise în pustie în momentul în care poporul ales fiind ostenit, înfometat, din lenevie și din răzvrătire, se întoarce împotriva lui Dumnezeu și începe să privească înapoi spre robie. Dar Dumnezeu, care nu vrea moartea păcătosului, ci ca acesta să se întoarcă și să fie viu, îi spune lui Moise să facă șarpele de aramă și cine îl va privi va fi salvat. Dacă prin șarpe a venit pedeapsa, iată că tot prin șarpe vine și

salvarea. Dar aceasta nu înseamnă că se închinau acelui șarpe de aramă și acesta îi vindecă, ci faptul că se încred în promisiunea Domnului.

Domnul a zis către el: „Treci prin mijlocul cetății, prin mijlocul Ierusalimului, și însemnează frunțile oamenilor care suspină și murmură împotriva lucrurilor abominabile care se fac în [cetate]!” (Ezechiel 9,4). Iată că încă din Vechiul Testament însemnul crucii este dat ca și semn de salvare tuturor aceluia care se încred în cuvântul Domnului.

Sub semnul Sfintei Cruci, Împăratul Constantin îl învinge în luptă pe Maxențiu.

Pentru creștinul de astăzi, Crucea este legătura cu Cristos, Cel care prin moartea Sa de bună voie pe cruce și prin Înviere a mântuit lumea. ”Dacă cineva vrea să vină după mine, să renunțe la sine, să-și ia crucea și să mă urmeze!” (Marcu 8,34).

A venera Sfânta Cruce nu înseamnă că te închini lemnului, să nu uităm că acesta în vechime era considerat lemn al ocării și al pedepsei capitale, căci cel răstignit pe cruce era lăsat după moarte să fie devorat de către păsările cerului și totodată era arătat ca și exemplu pentru cei care se opuneau dominației romane. Creștinul venerează Sfânta Cruce ca însemn al mântuirii, ca și simbol al milei divine. Prin Cruce, Cristos ne-a dobândit viața cea veșnică.

(continuare în pag. 13)

Pentru creștini Crucea este semnul apartenenței la marea familie a lui Dumnezeu. De aceea, găsim Sfânta Cruce la gâtul creștinilor, în casele lor, la răscruci de drumuri, la căpătâiul celor plecați dintre noi, pe turlile bisericilor. Unii o purtăm cu credință, iar din păcate alții doar ca și un accesoriu vestimentar.

Semnul Crucii mai este și modul în care ne începem ziua, ne începem rugăciunea, este modul în care invocăm realitatea Sfintei Treimi și recunoașterea celor două naturi, cea umană și cea dumnezeiască, a Mântuitorului nostru Isus Cristos.

Însemnul Sfintei Cruci este binecuvântarea pe care o dau Arhieriei poporului creștin, preotul o dă credincioșilor încredințați spre păstorire, o dau părinții, bunicii copiilor, nepoților. Prin însemnul Crucii ne începem și ne sfârșim rugăciunile, ne închinăm la icoane și tot prin Cruce ne începem și ne sfârșim ziua împreună cu Domnul.

Cum ne facem semnul Sfintei Cruci? În primul rând cu atenție și cu evlavie rostind cuvintele: ”În numele Tatălui, și al Fiului, și al Spiritului Sfânt!”. Aceasta este în primul rând o mărturisire a credinței și un act de iubire față de Sfânta Treime. Ne facem semnul Sfintei Cruci la sculare, la culcare, înainte și după masă, când începem și când ne terminăm rugăciunea, în necazuri, în lupte sufletești.

Tertulian spunea: ”Noi creștinii avem imprimat semnul crucii pe frunte... Fie că pornim la drum, că intrăm sau ieșim, că ne îmbrăcăm, că ne spălăm sau suntem la masă, în pat, fie că ședem, în aceste și în toate celelalte activități ale noastre ne însemnăm fruntea cu semnul crucii”.

Sfântul Ciril al Ierusalimului într-una din catehezele sale sublinia: ”Să nu ne rușinăm, deci, de Crucea lui Cristos ci, pentru un alt mister, dacă ne însemnăm fruntea vădit, demonii vor fi alungați, cutremurându-se înaintea acestui semn împărătesc (orig. regal, regesc). Să facem, așadar, acest semn atunci când mâncăm sau bem, când ședem sau ne odihnim”.

”S-ascundea pe cruce ce-i dumnezeiesc, iar aici s-ascunde și cei omenesc”. Crucea este centralitatea cerințelor fiecărui creștin, iar atunci când ne însemnăm cu ea ne amintim de toată jertfa prin care Isus ne-a răscumpărat din robia păcatului.

Crucea este și cea mai simplă și pătrunzătoare rugăciune, cu o putere imensă pe care fiecare creștin o are la îndemână. Spunea Sfântul Ioan Gură de Aur: ”Acolo unde demonii văd semnul crucii, se îndepărtează zburând, temându-se de ea ca de vergeaua cu care sunt bătuți”.

Cei ce privesc la Cruce știu că salvarea este aproape.

Pr. Marius OBREJA

Rugăciunea care a devenit acțiune Sfânta Tereza de Calcutta

*Moto: „Iată, nu te-am uitat, te-am înscris în palma
mâinii mele, te-am chemat pe nume, al meu
ești. Tu ești de preț în ochii mei și te iubesc!”*

(Isaia 43, 1.4)

(Un moto pe care Sf. Tereza de Calcutta l-a scris ca dedicație pe verso-ul fiecărei
fotografii dăruită membrilor familiei sale)

Care este secretul
dumneavoastră, Maică Tereza?*

***„Rugăciunea care devine acțiune.
Rodul rugăciunii este credința,
Rodul credinței este iubirea. Rodul
iubirii este slujirea. Vedeti, totul
se leagă. Ceea ce facem noi este
iubirea lui Dumnezeu în acțiune.”***

Sfânta Tereza de Calcutta (26
aug. 1910 - 5 sept. 1997), beatificată
în 19 oct. 2003 și canonizată la
4 sept. 2016, este ceea ce numim
„o sfântă a zilelor noastre”, un
exemplu viu de trăire a chemării lui
Dumnezeu. Să vedem cum putem
să ne bucurăm acum de rodul trăirii
sale, de exemplul său și de mărturiile
sale și a celor care au cunoscut-o.

Acel „*Mi-e sete*” pe care Isus
l-a rostit pe cruce, pe care ea, l-a
înscris pe frontispiciul fiecărei case
pe care a deschis-o spre ajutorarea
oamenilor aflați în nevoie, i-a fost
chemare și îndemn la acțiune în cei
45 de ani în care a îngrijit săracii,
bolnavii, muribunzii - năpăstuiții
lumii- pe care i-a tratat cu un respect și
o iubire demnă de ceea ce sunt: copiii
lui Dumnezeu. Vorbind cu medicul

Bilotta, i-a spus: ***„Dumneavoastră
cunoașteți durerea bolnavilor, dar
nu cunoașteți umilirea săracilor.
Veniți cu mine, vă duc să-i cunoașteți
pe săracii mei. Și fiți atent că este
pentru dumneavoastră un mare
privilegiu.”*** „Smerenia ei, această
trăsătură atât de plăcută, o manifestă
mereu, dar mai ales atunci când se
află alături de cel mai sărac dintre
săracii ei: atunci pare că este ultima
creatură din lume îngenunchată în

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

fața Domnului lumii”, spunea același medic, cardiologul care a îngrijit-o. Lui, care era medicul cauzelor de beatificare a sfinților și îi declarase că e prima sfântă pe care o atinge, răsând, Maica Tereza i-a spus: **„Dragă doctore, toți suntem sfinți dacă ne facem bine datoria. Și dumneavoastră sunteți un sfânt pentru că-i ajutați pe cei ce suferă.”** **„Dar, spre deosebire de dumneavoastră eu sunt plătit...”** **„Este corect. Dumneavoastră ați studiat, aveți o familie și trebuie să vă păstrați demnitatea profesională . Atâta timp cât nu vă comportați ca acel medic pe care l-am întâlnit pe când ieșea dintr-o casă săracă unde eu intram. În casă nu mai era mobilă. Am întrebat unde era, iar capul familiei, un țăran, mi-a răspuns: Am fost constrânși să vindem pentru a plăti nota doctorului.”** Dr. Bilotta spune în continuare, văzând chipul plin de iubire al Maicii Tereza aplecat asupra săracilor: **„Am măsurat de aproape intensitatea dăruirii ei față de săraci. M-am gândit că în fiecare dintre noi se ascunde o mică Maică Tereza, închisă în adânc, dar care ar vrea să se manifeste și să se dăruiască cu încredere.”**

Da, trebuie să înțelegem că în fiecare dintre noi Dumnezeu a sădit ce e mai bun, sămânța sfințeniei după solul și soarele și aerul numai al nostru pe care El ni le-a dăruit. Spre edificare să, vedem ce mai aflăm de la ea și cei care au cunoscut-o.

La întrebarea renumitei

jurnaliste Franca Zambonini (care i-a dedicat această biografie*): *Este într-adevăr atât de simplu să devenim sfinți?* Maica Tereza răspunde:

„Da, e simplu. Munca ta e să scrii, nu? Și atunci, dacă nu scrii minciuni, dacă nu scrii lucruri care îi descurajează pe oameni, poți deveni o persoană foarte sfântă. Ceea ce scrii se poate transforma în rugăciune.”

F.Z.: **„Se spune că dumneavoastră sunteți singura sfântă, Maică Tereza.”**

M.T.: **O, nu. Fiecare a fost creat pentru a deveni sfânt. Am fost creați pentru același scop. Pentru a iubi și a fi iubiți. Am fost creați pentru lucruri mari. Dumnezeu își arată măreția folosind nimicnicia noastră. Acest lucru este foarte clar. Lumea e plină de sfinți vii. Mă bucur că tu ÎL vezi pe Isus în mine, pentru că eu ÎL văd în tine.”**

Maica Tereza de Calcutta, ca alți sfinți, a fost crescută de părinți credincioși și, citind biografiile lor, înțelegem importanța felului în care părinții au menirea, datoria de a-și crește copiii, o lecție pentru părinții de azi exagerat de permisivi. **„Mama mea era o femeie sfântă. Ne-a educat în iubirea față de Dumnezeu și de aproapele. Ne-a învățat să-L iubim pe Dumnezeu mai presus de toate.”** Fratele Terezei, Lazar, mărturisea: **„Mama dorea să-i cerem permisiunea pentru orice. De cele mai multe ori**

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

ne dădea permisiunea, dar cerea în schimb să ne comportăm bine, în casă și la școală, să devenim un exemplu pentru cei de seama noastră. Ne spunea că trebuie să facem binele fără să atragem atenția, cu aceeași naturalețe cu care arunci o piatră în mare.” De la cei din familie aflăm ca era un copil vesel, hotărât, dornic de acțiune, cu înclinații literare (scria poezii), foarte muzicală, moștenindu-și tatăl, (a cântat și la mandolină), învăța uimitor de ușor limbi străine și a reușit să-și învețe și novicele Surorilor Carității limba hindi și bengali după o metodă proprie. Nepoata ei Ager o prezintă: *„Toți o numesc deja sfântă, dar o vezi foarte normală, inteligentă și gata de glume. Are darul înnăscut de a-i face mai buni pe cei care se apropie de ea. Împreună cu ea ne simțim îndemnați spre bine și spre dorința de a fi utili. Apoi poate că acest impuls trece, doar dacă vreunul nu este luminat într-un mod cu totul deosebit, dar rămâne un sentiment de pace cu noi înșine și cu ceilalți. Este un manager care ia decizii importante de la un moment la altul, dar activismul este mereu o consecință a spiritualității și a rugăciunii ei.”*

Cine a fost ea de fapt mărturisește singură, în rezumat, reporterilor de la Oslo când i s-a decernat Premiul Nobel pentru pace, în 1979: *„După sânge și origine sunt albaneză. Am cetățenie indiană. Sunt călugăriță catolică. În inimă aparțin*

cu totul Inimii lui Isus.” Acolo, la Oslo, în fața mulțimii reporterilor și a regelui Olaf al V-lea, ca de obicei, și-a făcut semnul crucii pe buze (invitând Spiritul Sfânt să vorbească) și a început prin a cere auditorului laic să recite o rugăciune a Sfântului Francisc, al cărui text îl împărțise pe foi mici, tipărite: *„Doamne, fă din mine un instrument al păcii tale...”* Continuă, după ce s-au rugat toți... *„Suntem în anul internațional al copilului. Eu vă vorbesc în numele copilului nenăscut.”* ... apoi se adresează regelui aproape strigând (fiindcă se găsea în țara care legalizase avortul): *„Repet, Maiestate. Avortul este un asasinat.”*

Un creion în mâna lui Dumnezeu, cum se definea, a lăsat viața monahală liniștită în care 20 de ani a predat geografie și catehism domnișoarelor de familie bună la colegiul din Entally, Calcuta și a trecut *„de partea cealaltă a zidului”* ascultând de *„chemarea din interiorul chemării”*, în casta cea mai de jos, pe străzi, unde descoperă chipul lui Isus în muribunzi, în leproși, în bolnavii de Sida, în copiii abandonati, în ființe umane singure și disperate. A deschis, în 1950, după mari insistențe la autorități, o casă a muribunzilor, numită: *„Nirmal Hidray”*, care, în bengali, înseamnă *Casa Inimii Neprihănite*, inaugurată în 22 august, Sărbătoarea Inimii Neprihănite a Mariei. Despre acest loc, Maica Tereza

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

a scris: „*La Nirmal Hidray nimeni nu a murit descurajat, disperat, alienat, fără hrană, fără iubire. Iată de ce cred că e casa cea mai importantă din Calcutta. Le dăm săracilor ceea ce cer, conform credinței lor. Unii cer apă din Gange, alții apă sfințită, unii un cuvânt sau o rugăciune. Unii cer doar un măr, o bucată de pâine sau o țigară. Alții vor doar să aibă pe cineva aproape. Noi îi ajutăm să se împace cu Dumnezeu. Trăim încă pentru ca ei să poată muri și ajunge în adevărata patrie, după cum e scris în carte, fie ea cartea hindușilor, a musulmanilor, a budiștilor, a catolicilor, a protestanților, și a oricărei alte credințe.*”

În 1955 deschide „*Casa Inimii Imaculate pentru orfani și tineri fără adăpost*”, azile pentru bolnavii de lepră, apoi, în 1953 asociația (ordinul): *Frații Misionari ai Carității*, iar în 1976 o ramură contemplativă. În 1961 a înființat mișcarea: *Corpus Cristi* pentru preoți, și, multe, multe altele. În România a deschis o Casă pentru copiii bolnavi de Sida, imediat după Revoluție, în 1990.

Prin munca ei și a Surorilor Carității a salvat sute de vieți. Ea le forma vorbindu-le de IUBIRE în tot și, toate care au fost întrebate, mărturisesc că sunt CU ADEVĂRAT FERICITE. „*Nu căutați acțiuni spectaculoase. Ceea ce contează este dăruirea voastră personală. Ceea ce contează este măsura iubirii pe care o puneți în*

fiecare gest al vostru”. Unui profesor universitar, care împreună cu alți 39, de la diferite universități, le-a vizitat, și care îi ceruse să le spună ceva care să le transforme viețile, a răspuns:

„Zâmbiți unii altora!”

La întrebarea „Obțineți mereu ceea ce vreți, Maică Tereza? (F.Z)*”, ea răspunde: „*Nu. Nu mereu. Omenește vorbind, succesul muncii mele, nu ar fi posibil. La această oră suntem prezente în 90 de țări și avem 420 de case.* (numerele acestea au crescut mult de atunci). *E ceva deosebit, nu credeți? Mai ales pentru tinerele generații este ceva deosebit. Tinerii sunt înfomețați de Dumnezeu. Aceasta este măreția tineretului.*”

Se poate scrie mult despre ceea ce a fost și a înfăptuit Maica Tereza, dar acum încheiem acest mic articol cu ceea ce autoarea biografiei sale din care am citat*, concluziona: „*Ea s-a expus oricărui risc, noi disprețuim viața care nu este completă, în plinătatea tinereții, în putere, în sănătate. Ea a învățat că fiecare viață este sacră, dar e mai sacră aceea a copiilor nenăscuți, a celor lipsiți de apărare, a bătrânilor abandonati, a celor singuri. Noi căutăm să fim raționali, eficienți, productivi, ne uităm la rezultate, vrem o balanță echilibrată. Ea a spus că nu contează cât se face, ci cum se face: greșeala făcută cu gingășie are mai multă valoare decât un miracol făcut cu obrăznicie. Mă gândesc că lumea*

(continuare în pag. 18)

(urmare din pag. 17)

merge atât de rău și simțim pe umeri atâta oboseală, atâta amăgire, atâtea ideologii prăbușite, încât suntem împovărați de teama de a mai crede în ceva. Și atunci îmi zic. Maica Tereza nu a existat în acest secol din întâmplare. A invitat-o Providența ca un semnal, un avertisment, o avangardă pentru a ne arăta drumul. Lumea se duce de răpă, cum să o salvăm și să ne salvăm? Drumul pe care ni-l arată este o schimbare a inimii.”

Și cum RUGĂCIUNEA este calea indicată și de Sfânta Maică Tereza pentru schimbarea inimii, să încercăm să ne însușim și noi această rugăciune pe care ea a trimis-o (în spital fiind) Congresului Euharistic de la Seul, invitându-i și... invitându-ne și pe noi s-o recităm: **„findcă și noi vrem plinătatea convertirii, care este deplina abandonare în Cristos”**.

Rugăciunea cardinalului Newman către Cristos strălucitor

Dragă Isuse, ajută-mă să răspândesc parfumul Tău oriunde merg. Inundă sufletul meu cu spiritul Tău și cu viața Ta. Pătrunde întreaga mea ființă atât de adânc încât întreaga mea viață să fie numai o strălucire a vieții tale. Strălucește în mine și fii prezent în mine în așa măsură, încât fiecare suflet pe care îl întâlnesc să poată simți prezența Ta în sufletul meu. Fă așa încât ceilalți

să mă privească și să nu mă vadă pe mine, dar numai pe Isus. Rămâi cu mine și atunci voi începe să strălucesc așa cum strălucești Tu ; să strălucesc într-atât încât să fiu o lumină pentru ceilalți; lumina, o, Isuse, vei fi Tu, strălucind asupra celorlalți prin mine. Fă să te propovăduiesc fără predici, nu prin cuvinte, ci prin prezența mea și prin forța pe care faptele mele o exercită: pentru ca să transpară în chip văzut plinătatea iubirii pe care ți-o port. Amin.

*Franca Zambonini, Tereza de Calcutta, Editura Pauline, 2003

Maria- Mirela FILIMON

Calea luminii

Toți lucrăm o viață la catedră
Și plecăm, din școală, supărați,
Fiindcă ne trimite-acasă Viața
Fără să ne-ntrebe: „Nu mai stați?”

Anii ne-au rămas prin școli, prin clase,
Chiar acasă, unde tot trudeam;
Îndesam caiete multe-n plase
Și târziu, în noapte, corectam.

Din cafea sorbeam ca din ambrozii,
Iar cultura ne-nălța la zei!
Ne-am iubit cu toții meseria
Chiar am fost împătimiții ei!

Am iubit elevii, școala, cartea,
Am sădit și trainic și frumos.
Toți știam că viața-i o minune
Și-am ajuns la Dumnezeu, pe jos.

Ce lăsăm în urmă? Doar lumină
Și copii care nu pot uita,
Întrebând, în toamnă, cu tristețe:
„Nu știți unde este Doamna mea?”

Vin acum din partea tuturor
Spre acești blânzi dascăli și cumiți
Și îngenunchez cu tot respectul
Lâng-aureola lor de sfinți.

Maria BACIU

Împreună la școală

Septembrie ne adună iarăși grăbit
din largul alergărilor noastre de vară...

Ne oprim un moment și privim cu o nouă
SPERANȚĂ
calendarul vârstelor noastre... iată,
e timpul acum de zidire de sine,
e timpul iubirilor ce cu mintea se vor scrie
pe caietul curat al zilei, cu grijă, curiozitate,
cu uimire și nouă, vie bucurie.

Hai, vino copile, să mergem spre școală,
cu florile-n mâini, cu ghiozdanul pe spate.

Ne așteaptă un Om cu privire de șoapte,
să ne vorbească de Cer, de știință, de
toate...

Ne așteaptă cu jocul copiilor dragi, adunați
și pentru tine, ca să îi ai prieteni noi, frați
alături în tot ce se rotunjește
pe drumul ce pleacă de aici, din această
toamnă,
dintr-o simplă clădire de școală,
mai greu, mai ușor,
spre largul anului, de acum, împreună...

În acest uimitor de rodnic joc.

Maria-Mirela FILIMON

Un gând pentru Editura Galaxia Gutenberg, la 20 de ani de existență

Abia acum, în fața foii albe care așteaptă să fie scrisă, îmi dau seama că nu cunoaștem, nici eu, nici familia, ”Istoria Editurii Galaxia Gutenberg”. Și ne mărturisim greșeala și stânjeneala în care ne găsim.

Simțim însă că pentru începutul greu și pentru drumul deloc ușor al celor 20 de ani de viață, la temelia Editurii au fost și au rămas credința, iubirea și datoria de conștiință pentru Biserica Greco-Catolică Martiră și pentru Sfinții ei Episcopi.

Dacă nu cunoaștem „istoria”, în familie trăim bucuria de a-i cunoaște pe fondatorii Editurii, Pr. Silviu Hodiș și soția Mia. Avem și bucuria de a citi multe din cărțile ce le editează, cărți cu o tematică foarte bogată și variată: *Teologie biblică, Teologie spirituală, Teologie dogmatică, Teologie morală, Istoria Bisericii, Viețile Sfinților, Mariologie, Liturgică*, apoi cărți de *Meditație și Devoțiuni*.

Editura e atentă să pregătească cititorii pentru evenimentele mari din viața Bisericii, să fie prezentă în mijlocul evenimentelor și să facă cunoscute urmările, roadele sufletești - așa a fost la beatificarea Episcopilor noștri Martiri.

Multe concursuri și prezența în viața Bisericii, bogăția de cărți editate, îndemnul de a fi citite țin vie credința și o fac să crească.

Editura Galaxia Gutenberg, aruncă semințele civilizației acolo unde încep să se vadă spini, pământ uscat și pietriș, pentru că răul este mai ușor decât binele. Prezența Editurii în viața noastră ne trezește în inimi dorul frumuseții, curajul gândirii și al faptei bune. Pentru toate acestea, la aniversarea celor 20 de ani de viață, îl rugăm pe Dumnezeu să o îmbogățească cu haruri și pe Sfânta Fecioară Maria să-i fie sprijin.

„La mulți ani, Editură Galaxia Gutenberg!”

Otilia și Eugen BĂLAȘ

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)